

Вписано в регистъра на
Съда под № 1252/640
Люксембург, дата:
29. 03. 2023
За Секретар,
по пълномощие
Факс / E-mail:
Поддено на: 29.03.23
Радостина Стефанова-Камшева
Администратор

Анонимизиран текст

C-200/23 - 1

Дело C-200/23

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

28 март 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Върховен административен съд (България)

Дата на акта за преюдициално запитване:

21 март 2023 г.

Жалбоподател в касационното производство:

Агенция по вписванията

Ответник в касационното производство:

OL

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

София, 21.03.2023 г.

Върховният административен съд на Република България [OMISSIS]:

Производството е образувано по касационна жалба на Агенцията по вписванията (АВ) срещу решение № 169/05.05.2022 г., постановено по адм. д. 63/2022 г. по описа на Административен съд - Добрич (АС-Добрич), с което е обявена нищожността на писмо с изх. № 66-00-758/26.01.2022 г., издадено от изпълнителния директор на АВ, осъдена е АВ да заплати на OL обезщетение в размер на 500 лв. за неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоции и преживявания, вследствие на писмо с изх. № 66-00-758/26.01.2022 г. на изпълнителния директор на АВ, с което е извършено нарушение на правото ѝ на изтриване съгласно чл. 17, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични

данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) и незаконосъобразно обработване на личните ѝ данни, съдържащи се в публикувания дружествен договор по партидата на „Правен Щит Консултинг“ ООД в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), ведно със законната лихва върху главницата, считано от 26.01.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, отхвърлен е иска до пълния предявен размер от 2000 лв. и са присъдени разноски.

Касационният жалбоподател обжалва съдебното решение като постановено при неправилно прилагане на материалния закон и необоснованост - касационни основания по чл. 209, т. 3 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Иска да бъде отменено обжалваното решение по подробни съображения в подкрепа на твърдените касационни основания, изложени в касационната жалба, която се поддържа в открито съдебно заседание без да се изрази становище по искането на другата страна за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз (СЕС). Претендира разноски.

Ответната страна OL оспорва касационната жалба по подробни съображения, изложени в писмен отговор, в който е направено и искане за отправяне на преюдициално запитване. Претендира разноски и прави възражение за прекомерност на претендираното юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Върховна административна прокуратура заявява становище за неоснователност на касационната жалба и не изразява становище по направеното искане за сезиране на СЕС.

Върховният административен съд [OMISSIS] намира искането на OL за отправяне на преюдициално запитване до СЕС за основателно с оглед конкретния правен спор, но не с въпросите, поставени от нея. Настоящият съдебен състав разглежда висящия пред него спор, за който са приложими норми от Общ регламент относно защитата на данните, като съдебна инстанция, чието решение не подлежи на обжалване, поради което за правилното им тълкуване в изпълнение на задължението по чл. 267 от Договора за Функциониране на Европейския съюз, трябва да сезира СЕС, но с въпроси, чийто отговори намира, че са му необходими за правилното решаване на този спор.

1. Страни по делото

1.1. Касационен жалбоподател, ответник и в първоинстанционното производство - Агенция по вписванията (АВ), гр. София [OMISSIS];

1.2. Ответник в касационното производство, жалбоподател и ищец в първоинстанционното производство - OL, гр. Добрич [OMISSIS];

1.3. Върховна административна прокуратура, гр. София [OMISSIS].

2. *Право на Съюза*

2.1. Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните/ОРЗД) и по-конкретно следните негови норми:

Съображение 4, 32, 40, 42, 43, 50.2 и 65 от този регламент, според които:

„(4) Обработването на лични данни следва да е предназначено да служи на човечеството. Правото на защита на личните данни не е абсолютно право, а трябва да бъде разглеждано във връзка с функцията му в обществото и да бъде в равновесие с другите основни права съгласно принципа на пропорционалност. Настоящият регламент е съобразен с всички основни права и в него се спазват свободите и принципите, признати от Хартата [на основните права на Европейския съюз], както са залегнали в Договорите, и по-специално зачитането на личния и семейния живот, дома и комуникациите, защитата на личните данни, свободата на мисълта, съвестта и религията, свободата на изразяване на мнение и свободата на информацията, свободата на стопанската инициатива, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, както и културното, религиозното и езиковото многообразие.

[...]

(32) Съгласие следва да се дава чрез ясно утвърдителен акт, с който да се изразява свободно дадено, конкретно, информирано и недвусмислено заявление за съгласие от страна на субекта на данни за обработване на свързани с него лични данни, например чрез писмена декларация, включително по електронен път, или устна декларация. Това може да включва отбелязване с отметка в поле при посещението на уебсайт в интернет, избиране на технически настройки за услуги на информационното общество или друго заявление или поведение, което ясно показва, че субектът на данни е съгласен с предложеното обработване на неговите лични данни. Поради това мълчанието, предварително отметнатите полета или липсата на действие не следва да представляват съгласие. Съгласието следва да обхваща всички дейности по обработване, извършени за една и съща цел или цели.

[...]

(40) За да бъде обработването законосъобразно, личните данни следва да бъдат обработвани въз основа на съгласието на съответния субект на данни или на друго легитимно основание, установено по законодателен път в настоящия регламент или в друг правен акт на Съюза или на държава

членка, както е посочено в настоящия регламент, включващо необходимостта от спазване на правното задължение, наложено на администратора на лични данни, или необходимостта от изпълнение на договор, по който субектът на данни е страна или с оглед предприемане на стъпки по искане на субекта на данни преди встъпване в договорни отношения.

[...]

(42) Когато обработването се извършва въз основа на съгласието на субекта на данните, администраторът следва да може да докаже, че субектът на данните е дал съгласието си за операцията по обработване. По-специално, в случай на писмена декларация по друг въпрос, с гаранциите следва да се обезпечи, че субектът на данни е информиран за това, че дава съгласието си, и в каква степен го дава. В съответствие с Директива 93/13/ЕИО на Съвета [OMISSIS] следва да бъде осигурена предварително съставена от администратора декларация за съгласие в разбираема и лесно достъпна форма, на ясен и прост език, която не следва да съдържа неравноправни клаузи. За да бъде съгласието информирано, субектът на данни следва да знае поне самоличността на администратора и целите на обработването, за които са предназначени личните данни. Съгласието не следва да се разглежда като свободно дадено, ако субектът на данни няма истински и свободен избор и не е в състояние да откаже или да оттегли съгласието си, без това да доведе до вредни последици за него.

(43) За да се гарантира, че е дадено свободно, съгласието не следва да представлява валидно правно основание за обработването на лични данни в конкретна ситуация, когато е налице очевидна неравнопоставеност между субекта на данните и администратора, по-специално когато администраторът е публичен орган, поради което изглежда малко вероятно съгласието да е дадено свободно при всички обстоятелства на конкретната ситуация. Смята се, че съгласието не е дадено свободно, ако не се предоставя възможност да бъде дадено отделно съгласие за различните операции по обработване на лични данни, макар и да е подходящо в конкретния случай, или ако изпълнението на даден договор, включително предоставянето на услуга, се поставя в зависимост от даването на съгласие, въпреки че това съгласие не е необходимо за изпълнението.

[...]

(50.2) Когато субектът на данните е дал съгласието си или когато обработването се основава на правото на Съюза или правото на държава членка, което представлява необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество, за да се гарантират по-специално важни цели от широк обществен интерес, на администратора следва да се позволи да обработва по-нататък личните данни, независимо от съвместимостта на целите.

[...]

(65) Субектът на данни следва да има право на коригиране на личните данни, свързани с него, както и правото „да бъде забравено“, когато запазването на тези данни е в нарушение на настоящия регламент или на правото на Съюза или правото на държава членка, под чиято юрисдикция е администраторът. По-специално, субектът на данни следва да има право личните му данни да се изтриват и да не бъдат обработвани повече, когато личните данни престанат да бъдат необходими с оглед на целите, за които те са били събрани или обработвани по друг начин, когато субектът на данните е оттеглил своето съгласие или е възразил срещу обработването на лични данни, свързани с него, или когато обработването на личните му данни по друг начин не е в съответствие с настоящия регламент. [...] Субектът на данни следва да може да упражни това право независимо от факта, че вече не е дете. По-нататъшното запазване на личните данни обаче следва да бъде законно, ако е необходимо за упражняване на правото на свобода на изразяване на мнение и правото на информация, за спазване на правно задължение, за изпълнение на задача от обществен интерес или при изпълнение на официални функции, възложени на администратора, по причини от публичен интерес в областта на общественото здравеопазване, за целите на архивирането в обществен интерес, за целите на научни или исторически изследвания, или за статистически цели, или за установяване, упражняване или защита на правни искове.“

2.2. Член 2 от ОРЗД, озаглавен „Материален обхват“, определя, че:

„1. Настоящият регламент се прилага за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни.“

2.3. Съгласно член 4 от ОРЗД:

„За целите на настоящия регламент:

„1) „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице;

2) „обработване“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране,

съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбинирание, ограничаване, изтриване или унищожаване;

[...]

11) „съгласие на субекта на данните“ означава всяко свободно изразено, конкретно, информирано и недвусмислено указание за волята на субекта на данните, посредством изявление или ясно потвърждаващо действие, което изразява съгласието му свързаните с него лични данни да бъдат обработени;“.

2.4. Член 6 от същия регламент, озаглавен „Законосъобразност на обработването“, предвижда в параграфи 1—4:

„1. Обработването е законосъобразно, само ако и доколкото е приложимо поне едно от следните условия:

[...]

а) субектът на данните е дал съгласие за обработване на личните му данни за една или повече конкретни цели;

[...]

в) обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора;

[...]

д) обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;

[...]

2. Държавите членки могат да запазят или въведат по-конкретни разпоредби, за да адаптират прилагането на правилата на настоящия регламент по отношение на обработването, необходимо за спазването на параграф 1, букви в) и д), като установят по-конкретно специални изисквания за обработването и други мерки, за да се гарантира законосъобразно и добросъвестно обработване, включително за други особени случаи на обработване на данни, предвидени в глава IX.

3. Основанието за обработването, посочено в параграф 1, букви в) и д), е установено от:

а) правото на Съюза или

- б) правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора.

Целта на обработването се определя в това правно основание или доколкото се отнася до обработването по параграф 1, буква д), то трябва да е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора. Това правно основание може да включва конкретни разпоредби за адаптиране на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, *inter alia* общите условия, които определят законосъобразността на обработването от администратора, видовете данни, които подлежат на обработване, съответните субекти на данни; образуванията, пред които могат да бъдат разкривани лични данни, и целите, за които се разкриват; ограниченията по отношение на целите на разкриването; периодът на съхранение и операциите и процедурите за обработване, включително мерки за гарантиране на законосъобразното и добросъвестно обработване, като тези за други конкретни случаи на обработване съгласно предвиденото в глава IX. Правото на Съюза или правото на държавата членка се съобразява с обществения интерес и е пропорционално на преследваната легитимна цел.

4. Когато обработването за други цели, различни от тези, за които първоначално са били събрани личните данни, не се извършва въз основа на съгласието на субекта на данните или на правото на Съюза или правото на държава членка, което представлява необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество за гарантиране на целите по член 23, параграф 1, администраторът, за да се увери дали обработването за други цели е съвместимо с първоначалната цел, за която са били събрани личните данни, *inter alia*, взема под внимание:

- а) всяка връзка между целите, за които са били събрани личните данни, и целите на предвиденото по-нататъшно обработване;
- б) контекста, в който са били събрани личните данни, по-специално във връзка с отношенията между субекта на данните и администратора;
- в) естеството на личните данни, по-специално дали се обработват специални категории лични данни съгласно член 9 или се обработват лични данни, отнасящи се до присъди и нарушения, съгласно член 10;
- г) възможните последствия от предвиденото по-нататъшно обработване за субектите на данните;
- д) наличието на подходящи гаранции, които могат да включват криптиране или псевдонимизация.“

2.5. [OMISSIS] [Ч]лен 17 от ОРЗД е със заглавие Право на изтриване (право „да бъдеш забравен“) и предвижда следното:

„1. Субектът на данни има правото да поиска от администратора изтриване на свързаните с него лични данни без ненужно забавяне, а администраторът има задължението да изтрие без ненужно забавяне личните данни, когато е приложимо някое от посочените по-долу основания:

а) личните данни повече не са необходими за целите, за които са били събрани или обработвани по друг начин;

б) субектът на данните оттегля своето съгласие, върху което се основава обработването на данните съгласно член 6, параграф 1, буква а) или член 9, параграф 2, буква а), и няма друго правно основание за обработването;

[...]

в) субектът на данните възразява срещу обработването съгласно член 21, параграф 1 и няма законни основания за обработването, които да имат преимущество, или субектът на данните възразява срещу обработването съгласно член 21, параграф 2;

г) личните данни са били обработвани незаконосъобразно;

[...]

3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат, доколкото обработването е необходимо:

а) за упражняване на правото на свобода на изразяването и правото на информация;

б) за спазване на правно задължение, което изисква обработване, предвидено в правото на Съюза или правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора или за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;

[...]

д) за установяването, упражняването или защитата на правни претенции.“

2.6. Според член 58, параграф 3, буква б от ОРЗД всеки надзорен орган има правомощие

„да издава по собствена инициатива или при поискване становища до националния парламент, правителството на държавата членка или, в съответствие с правото на държавата членка — до други институции и органи, както и до обществеността по всякакви въпроси, свързани със защитата на лични данни;“

2.7. Съгласно член 82 от ОРЗД със заглавие „Право на обезщетение и отговорност за причинени вреди“:

„1. Всяко лице, което е претърпяло материални или нематериални вреди в резултат на нарушение на настоящия регламент, има право да получи обезщетение от администратора или обработващия лични данни за нанесените вреди.

2. Администраторът, участващ в обработването на лични данни, носи отговорност за вреди, произтичащи от извършеното обработване, което нарушава настоящия регламент.

[...]

3. Администраторът или обработващият лични данни се освобождава от отговорност съгласно параграф 2, ако докаже, че по никакъв начин не е отговорен за събитието, причинило вредата.“

2.7. Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за координиране на гаранциите, които държавите-членки изискват от дружествата по смисъла на член 48, втора алинея от Договора, за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни е приета при съобразяване на следните съображения 3 и 4:

„(3) Оповестяването следва да позволи трети лица да се запознаят с основните актове на дружеството и други свързани с него данни, по-специално относно самоличността на лицата, упълномощени да поемат задължения от името на дружеството.

(4) Без да се засягат предвидените в националното право на държавите-членки материални и формални изисквания, следва да се даде възможност на дружествата сами да избират дали да представят изискваните актове и данни на хартиен носител или по електронен път.“

2.8. Според член 2, буква „а“ от тази Директива:

„Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират задължителното оповестяване от дружествата, посочени в член 1, най-малко на следните актове и данни:

а) учредителния акт и устава, ако последният се съдържа в отделен документ;“

2.9. Съгласно член 3 от цитираната Директива:

3. Всички актове и данни, които подлежат на оповестяване в съответствие с член 2, се включват в делото или се вписват в регистъра; предметът на вписванията в регистъра във всички случаи трябва да се съдържа в делото.

Държавите-членки осигуряват възможност за представяне по електронен път на всички подлежащи на оповестяване актове и данни, посочени в член 2, от страна на дружествата или от други лица или органи, от които се изисква да ги представят или да участват при представянето им. Освен това държавите-членки може да задължат всички дружества или някои категории дружества да представят всички или част от въпросните актове и данни по електронен път.

[...]

7. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да избягнат всякакви различия между оповестеното в съответствие с параграф 5 и съдържанието на регистъра или на делото.“

2.10. Член 4, параграф 2 от Директивата има следното съдържание:

„Освен задължителното оповестяване, посочено в член 3, държавите-членки са длъжни да допуснат и доброволното оповестяване в съответствие с разпоредбите на член 3, на посочените в член 2 актове и данни на всеки от официалните езици на Общността.“

3. *Национално българското право*

3.1. Според чл. 2 от Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) [OMISSIS] Обн., ДВ, бр. 34 от 25.04.2006 г.[OMISSIS] [информация за измененията на закона]

(1) Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел е обща електронна база данни, съдържаща обстоятелствата, вписани по силата на закон, и актовете, обявени по силата на закон, за търговците и клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел.

(2) Обстоятелствата и актовете по ал. 1 се обявяват без информацията, представляваща лични данни по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.), с изключение на информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена.“

3.2. На основание чл. 3 от ЗТРРЮЛНЦ:

„Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел се водят от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, наричана по-нататък „агенцията“.

3.3. Според чл. 6 от същия закон:

„Всеки търговец и всяко юридическо лице с нестопанска цел са длъжни да поискат да бъдат вписани в търговския регистър, съответно в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, като заявят подлежащите на вписване обстоятелства и представят подлежащите на обявяване актове.“

3.4. Съгласно чл. 11 от ЗТРРЮЛНЦ:

„(1) Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел са публични. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до базата данни, съставляваща регистрите.

(2) Агенцията по вписванията осигурява регистриран достъп до делото на търговеца или на юридическото лице с нестопанска цел.“

3.5. Разпоредбите на чл. 13, ал. 1, 2, 6 и 9 от посочения закон гласят следното:

„(1) Вписване, заличаване и обявяване се извършват въз основа на заявление по образец.

(2) Заявлението съдържа:

1. данни за заявителя;

[...]

3. подлежащото на вписване обстоятелство, вписването, чието заличаване се иска, или подлежащия на обявяване акт;

(6) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Към заявлението се прилагат документите, съответно подлежащият на обявяване акт, съгласно изискванията на закона. Документите се представят в оригинал, заверен от заявителя препис или нотариално заверен препис. Заявителят представя и заверени преписи от актовете, подлежащи на обявяване в търговския регистър, в които личните данни, освен тези, които се изискват по закон, са заличени.

[...]

(9) Когато в заявлението или в приложените към него документи са посочени лични данни, които не се изискват по закон, се смята, че предоставилите ги лица са дали съгласието си за тяхното обработване от агенцията и за предоставянето на публичен достъп до тях.

3.5. Според чл. 101, т. 3 от Търговския закон (ТЗ) Обн., ДВ, бр. 48 от 18.06.1991 г.[OMISSIS] [информация за измененията на закона]

„Дружественият договор трябва да съдържа:

3. името, съответно фирмата и единния идентификационен код на съдружниците;“

3.6. Съгласно чл. 119 от ТЗ:

„(1) За вписване на дружеството в търговския регистър е необходимо:

1. да се представи дружественият договор, който се обявява;

[...]

(2) В регистъра се вписват данните по точки 1 [...]

[...]

(4) При изменение или допълнение на дружествения договор в търговския регистър се представя за обявяване препис от него, който съдържа всички изменения и допълнения, заверен от органа, представляващ дружеството.“

3.7. Според чл. 6 от Наредба № 1 от 14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел [OMISSIS] издадена от министъра на правосъдието, обн., ДВ, бр. 18 от 27.02.2007 г. [OMISSIS] [информация за измененията на наредбата]

„Вписване и заличаване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се извършва въз основа на заявление по образец съгласно приложения [съдържащи конкретни образци]. Обявяване на актове в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се извършва въз основа на заявление по образец съгласно приложения [съдържащи конкретни образци]“.

4. Фактическа обстановка по спора и правни доводи на страните по повод установените факти:

4.1. OL е съдружник в „Правен Щит Консултинг“ ООД, което е вписано на 14.01.2021 г. в ТРРЮЛНЦ, воден от АВ. При заявяване на вписването е представен подписан от съдружниците дружествен договор от 30.12.2020 г., съдържащ трите ѝ имена, ЕГН, номер на лична карта, датата и място на издаване и постоянен адрес. Договорът е вписан и обявен във вида, в който е представен.

4.2. На 08.07.2021 г. OL е поискала от АВ да бъдат заличени личните ѝ данни в дружествения договор, който е обявен от АВ, като е уточнила, че ако обработването е въз основа на нейно съгласие да се счита, че го оттегля.

4.3. Липсата на произнасяне на АВ по това искане е обжалвано и с влязло в сила съдебно решение № 382/08.12.2021 г. [OMISSIS] на Административен съд -Добрич е отменен мълчаливия отказ на АВ за заличаване на личните данни на OL, а преписката е върната за ново произнасяне на АВ, където е постъпила на 12.01.2022 г.

4.4. В изпълнение на това съдебно решение (и друго решение № 599/01.12.2021 г., постановено [от] [OMISSIS] Административен съд -Хасково със сходно съдържание по отношение [на] другия съдружник RS, който в настоящото производство е процесуален представител на OL) е съставено писмо изх.№ 66-00-758/26.01.2022 г., в което се посочва, че за да бъде уважено искането за заличаване на личните данни трябва да се представи заверен препис от дружествения договор на „Правен Щит Консултинг“ ООД, в който личните данни на съдружниците, освен тези, които се изискват по закон, да бъдат заличени.

4.5. На 31.01.2022 г. OL е сезирала директно Административен съд -Добрич с жалба срещу писмото изх. № 66-00- 758/26.01.2022 г. на АВ и [с] иск за обезщетение в размер на 2000 лв. за причинени ѝ от АВ неимуществени вреди в следствие на същото това писмо, с което твърди, че са нарушени правата ѝ по Регламент (ЕС) 2016/679.

4.6. Препис от тази жалба и иска АВ е получила от Административен съд-Добрич на 10.02.2022 г., но преди това на 01.02.2022 г., без да е получила препис на дружествен договор със заличени лични данни на съдружниците, АВ е извършила служебно заличаване на ЕГН, номер на лична карта, датата и място на издаване и постоянен адрес. Не са заличени трите имена на OL и подписа ѝ.

4.6. С обжалваното пред настоящата инстанция съдебно решение Административен съд-Добрич е прогласил нищожността на писмо с изх. [№] 66-00-758/26.01.2022 г., издадено от изпълнителния директор на АВ, осъдена е АВ да заплати на OL обезщетение в размер на 500 лв. ведно със законната лихва върху главницата, считано от 26.01.2022 г. до окончателното ѝ изплащане. Обезщетението е определено за неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоции и преживявания, вследствие на това писмо, с което е извършено нарушение на правото на изтриване съгласно чл. 17, § 1 от ОРЗД и незаконосъобразно обработване на личните данни на OL, съдържащи се в публикувания дружествен договор по партидата на „Правен Щит Консултинг“ ООД в ТРРЮЛНЦ.

4.7. Административният съд - Добрич е приел, че писмото от 26.01.2022 г. противоречи на влязлото в сила съдебно решение и с издаването му

продължава неправомерно обработване на личните данни на физическото лице в нарушение на правата му по чл. 17 от ОРЗД и чл. 2, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ. За ангажиране [на] отговорността на АВ по чл. 82 от ОРЗД и определяне на обезщетението за неимуществени вреди съдът е съобразил, че писмото, с което е приел, че се извършва нарушението е от 26.01.2022 г., на 01.02.2022 г. АВ е заличила ЕГН, номер на лична карта, датата и място на издаване и постоянен адрес на OL, а подписът ѝ продължава да не е заличен. Прието е за доказано, че в този период OL е изпитвала негативни психически и емоционални преживявания — страх и безпокойство от евентуални злоупотреби, безсилие и разочарование от невъзможността да защити личните си данни, които са в пряка причинна връзка с писмото от 26.01.2022 г., с което въпреки отправено заявление за заличаване, несъгласие да се продължи обработването и влязло в сила съдебно решение, не са предприети незабавни мерки да се изтрият личните ѝ данни.

4.8. Съдебното решение е обжалвано пред настоящия съдебен състав само от АВ в частта, с която е прогласена нищожността на писмото, присъдено е обезщетение и разноски. Обжалването е аргументирано с доводи, че писмото не е индивидуален административен акт, а има уведомителен характер относно установения ред, по който исканото заличаване на лични данни е възможно да се осъществи. Изрично са развити съображения, че АВ освен администратор на лични данни е и получател на данните, предоставени от заявителите в регистърното производство и представянето на дружествен договор със заличени данни би позволило да се обработват личните данни на физическите лица в съответствие с възможностите за ограничаване на достъпа до част от тях. В подкрепа на това разбиране се позовава на Становище на Комисията за защита на личните данни рег. № ПНМД-61-116 (20)/2021 г. от 01.02.2021 г., предоставено на АВ в изпълнение на правомощията на националния надзорен орган по член 58, параграф 3, буква Б от ОРЗД.

4.9. АВ твърди, че не е налице неправомерно поведение, защото към първоначалното заявление от 10.01.2021 г. за регистрация на търговското дружество не е представен дружествен договор със заличени лични данни, за което на 12.01.2021 г. на заявителя е изпратено указание да представи препис на дружествения договор със заличаване на данните, които не е задължително да бъдат обявявани. Указанията не са изпълнени, поради което е извършено вписването и е обявен дружествения договор във вида, в който е представен (т.е. с незаличени лични данни). АВ посочва, че не е налице възможност да бъдат променени заявените за вписване и обявяване обстоятелства, а непредставянето на дружествен договор с незаличени лични данни не е основание да се откаже изцяло вписването на търговското дружество. Счита, че писмото от 26.01.2022 г. само разяснява нормативно установения ред, по който вече обявени лични данни да бъдат заличени.

4.10. АВ твърди, че не е доказано наличието на претърпени вреди от писмото от 26.01.2022 г., описани като „чувство на безсилие и

разочарование“ от липсата на възможност за защита на личните ѝ данни, а ако действително OL е изпитвала безпокойство, че личните ѝ данни са публично достъпни е разполагала с възможност да представи на АВ за обявяване препис от дружествения договор със заличени лични данни, за да предотврати продължаването на това вместо да предприеме по-дългия път на съдебна защита.

4.11. АВ оспорва и наличието на причинна връзка между писмото от 26.01.2022 г. и емоционалните преживявания на ищцата.

4.12. OL оспорва всички доводи на АВ като счита, че АВ е администратор на лични данни и не е допустимо да възлага на други лица собствените си задължения за заличаване на личните данни на физическите лица. Позовава се на съдебна практика, според която становището на специализирания национален надзорен орган по защита на личните данни противоречи на Регламент (ЕС) 2[0]16/679 и подробно аргументира твърдението си, че дейността на АВ по обработване на лични данни противоречи на общностното право, за което са изпратени сигнали № СНАР(2022)0864/18.02.2022 г. до Европейската комисия и № 014-00-118/18.05.2022 г. до министъра на правосъдието.

4.13. OL иска да бъде потвърдено обжалваното от АВ съдебно решение, но също така поддържа и направеното пред първата инстанция искане за отправяне на преюдициално запитване до СЕС за тълкуване на отделни разпоредби на Регламент (ЕС) 2[0]16/679.

5. Съдебна практика

5.1. Освен цитираното при описание на фактическата обстановка на спора съдебно решение № 599/01.12.2021 г., постановено [от] [OMISSIS] Административен съд - Хасково, по което страна е RS, другият съдружник в „Правен Щит Консултинг“ ООД и процесуален представител на OL в настоящото производство, са постановени множество други съдебни актове, в които се обсъжда правото по чл. 17, § 1 от ОРЗД в сходна фактическа обстановка. С решение 789/25.01.2023 г. [OMISSIS] на Върховния административен съд е обезсилено решение № 167/04.05.2022 г. [OMISSIS] на Административен съд - Добрич, в частта, с която АВ е осъдена да заплати на физическо лице обезщетение в размер на 500 лв. за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоции и преживявания, вследствие на писмо с изх. № 94-00-657/14.10.2021 г. на изпълнителния директор на АВ, което е с идентично съдържание на писмото от 26.01.2022 г. Върховният административен съд е приел, че след извършеното служебно заличаване на личните данни на физическото лице в дружествения договор и прекратяване на спора в тази част, не е допустимо да се разглежда самостоятелно иск за обезщетение за вреди от отказа да бъдат заличени.

Това съдебно решение и настоящия съдебен спор са предшествани от множество други спорове, възникнали по повод искания на физически лица до АВ за заличаване на техните лични данни, които са обявени в публичните регистри, водени от АВ. В зависимост от конкретно формулираните оплаквания и предприетите от първоинстанционните съдилища процесуални действия, респективно постановени съдебни актове, е формирана съдебна практика на последната съдебна инстанция Върховен административен съд, която е възможно да бъде групирана в три вида съдебни актове.

В първата група (определение № 8219/28.09.2022 г. по адм.д. 8012/2022 г., определение № 2348/13.02.2020 г. по адм.д. 1370/2020 г., решение № 9234/19.08.2021 г. по адм.д. 4326/2021 г.) се приема, че съдът е сезиран с жалба против писмо с абстрактно съдържание с уведомителен характер, за което се твърди, че представлява индивидуален административен акт на изпълнителния директор на АВ, но писмото на АВ няма белезите на такъв акт, подлежащ на оспорване по този ред, поради което съдебните производства, инициирани с подобни жалби са недопустими.

Втората група (решение № 61/06.01.2022 г. по адм. д. 7888/2021 г., решение № 8451/13.07.2021 г. по адм. д. 792/2021 г., решение № 8239/07.07.2021 г. по адм. д. 3068/2021 г., решение № 10600/19.10.2021 г. по адм. д. 5473/2021 г., решение № 7079/10.06.2022 г. по адм.д. 1725/2021 г., решение № 10868/29.11.22 г. по адм.д. 5902/2022 г.) обхваща произнасяния на съдебните инстанции по жалби, в които вече се атакува отказ на АВ да заличи лични данни, поради което жалбите са приети за разглеждане, но поради това, че споровете са разглеждани с участието на изпълнителния директор на АВ е отменено неговото писмо с указания относно процедурата за заличаване на обявени данни в регистъра и е изпратено заявлението на физическите лица с искане за заличаване на личните им данни за ново разглеждане. В част от тази група актове са направени правни изводи, че обработването на личните данни на физическите лица е неправомерно, защото чл. 13, ал. 9 от ЗТРРЮЛНС въвежда презумпция за тяхното съгласие в противоречие с ОРЗД.

Третата група (решение № 11477/13.12.2022 г. по адм.д. 2077/2022 г., решение № 9241/20.10.2022 г., постановено по адм.д. 732/2022 г. по описа на Върховния административен съд, решение № 6094/21.06.2022 г. по адм.д. 2536/2022 г., решение № 7189/15.07.2022 г. по адм.д. 2819/2022 г.) разграничава процесуалната легитимация на АВ и нейния изпълнителен директор, обезсилва решенията на първата инстанция, връща делата за ново разглеждане с указания относно приложението на закона, включително и по тълкуване на общностни норми.

6. Мотиви за необходимостта да бъдат отправени преюдициални въпроси

6.1. Настоящият съдебен състав намира, че независимо от формалната липса на противоречива съдебна практика на последната съдебна инстанция, която разглежда споровете по приложението на Регламент (ЕС) 2016/679, е видимо нееднозначното ѝ възприемане от страните по споровете и съдилищата в Република България. В мотивите на съществена част от съдебните актове е обоснован извод, че Комисията за защита на личните данни е издала неправилно становище, в което неправилно е разяснила правомощията, с които разполага АВ по повод отправени до нея искания за заличаване на лични данни. Подобно противоречиво тълкуване на норми от ОРЗД, съдържащо се в становище на националния надзорен орган и съдебни актове, обвързващи само страните по тях, е показателно за трудностите при изясняване на действителното съдържание на приложимото общностно право. Рискът от неправилно тълкуване на относимите към висящите в момента пред различни съдебни инстанции множество съдебни дела е възможно да бъде избегнат единствено с отправяне на преюдициално запитване до СЕС, при което по общозадължителен начин ще бъде разяснено съдържание на приложимото право.

6.2. Практиката на СЕС, която е известна на съда, а именно решение от 09 март 2017 година по дело C-319/15, Manni, ECLI:EU:C:2017:197, решение от 7 май 2007 година по дело C-553/07, Rijkeboer, ECLI:EU:C:2009:293, решение на Съда (голям състав) от 24 септември 2019 година по дело C-136/2017 г., GC и др., ECLI:EU:C:2019:773, не дава отговор на въпросите, които трябва да бъдат разрешени за правилното решаване на инициирания с касационната жалба на АВ спор и които се обсъждат в цитираните съдебни актове. Възможно е евентуално произнасяне на СЕС по преюдициалното запитване от Landgericht Ravensburg (Германия), постъпило на 8 юли 2022 г., по което е висящо дело C-456/22, да предостави разяснение относно понятието „нематериални вреди“ по смисъла член 82, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, които да бъдат използвани и в настоящия спор, но с оглед спецификата на настоящия казус не е изключено очакваният отговор на СЕС да не е достатъчен за правилното му разрешаване. Заключение на генералния адвокат Т. САРЕТА, представено на 6 октомври 2022 година по дело C-268/21, Norra Stockholm Bygg AB, ECLI:EU:C:2022:755, (т. 18, 19 и 22), акцентира върху това, че администраторът на лични данни определя целите и средствата за обработването на лични данни и разсъждава относно възможността едно лице да бъде в различни роли по отношение на едни и същи лични данни: на администратор на лични данни, на техен получател или и на двете в зависимост от целта на обработването. Тази част от заключението на генералния адвокат не е обсъждана в решението, с което СЕС се произнася по това дело (решение от 2 март 2023 година, C-268:21, Norra Stockholm Bygg AB, ECLI:EU:C:2023:145), поради което не става ясно становището на СЕС по повдигнатите въпроси, които обаче в настоящия случай са от съществено значение. Влиянието, което оказва ОРЗД върху всички правни отрасли и съвместяването на утвърденото с него право на защита на личните данни на физическите лица със заварената правна уредба за гарантиране на публичност и достъпност на отделни човешки дейности,

включително и търговската дейност, налага много внимателно тълкуване на всяка една негова разпоредба по непротиворечив и задължителен за всички прилагачи го национални органи начин.

6.3. Настоящият съдебен състав разглежда спора като инстанция, чийто акт не подлежи на обжалване, поради което счита, че при неяснотата и затрудненията относно тълкуването на относими общностни норми е длъжен да използва механизма за сътрудничество и отправи преюдициални въпроси до Съда, за да не допусне неправилно приложение на общностни норми и противоречива съдебна практика.

7. Преюдициални въпроси

7.1. Възможно ли е член 4, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО да се разглежда като създаващ задължение за държавата членка да допусне оповестяване на дружествен договор, подлежащ на вписване на основание чл. 119 от Търговския закон, в който освен имената на съдружниците, които задължително подлежат на обявяване на основание чл. 2, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, съдържа и други техни лични данни? При отговора на този въпрос е важно да се има предвид, че Агенцията по вписванията е публична институция, спрямо която, според константната практика на Съда, могат да бъдат противопоставени разпоредбите на директива с непосредствено действие (Решение от 7 септември 2006 г. по дело *Vassallo*, С-180/04, ECLI:EU:C:2006:518, Recueil, стр. I-7251, точка 26 и цитираната съдебна практика).

7.2. При положителен отговор на предходния въпрос възможно ли е да се приеме, че в ситуацията, породила спора в главното производство, обработването на личните данни, осъществявано от Агенцията по вписванията е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора по смисъла на член 6, т. 1, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679?

7.3. При положителен отговор на предходните въпроси възможно ли е да се приеме за допустима национална правна уредба като тази в член 13, алинея 9 от Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, която предвижда, че когато в заявлението или в приложенията към него документи са посочени лични данни, които не се изискват по закон, се смята, че предоставилите ги лица са дали съгласието си за тяхното обработване от агенцията и за предоставянето на публичен достъп до тях, като внасяща яснота относно възможността за „доброволно оповестяване“ по смисъла на член 4, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО и на лични данни независимо от съображения 32, 40, 42, 43 и 50 от Регламент (ЕС) 2016/679?

7.4. Допустимо ли е в изпълнение на задължението, предвидено в член 3, параграф 7 от Директива 2009/101/ЕО, държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да избегнат всякакви различия между оповестеното в съответствие с параграф 5 и съдържанието на регистъра или на делото и за отчитане интересите на третите лица да се запознаят с основните актове на дружеството и други свързани с него данни, посочени в съображение 3 на същата директива, приемането на национално законодателство, което предвижда процесуален ред (образци на заявление, представяне на копия от документи със заличени лични данни), по който да бъде упражнено правото на физическото лице по член 17 от Регламент (ЕС) 2016/679 да иска от администратора изтриване на свързаните с него лични данни без ненужно забавяне, когато лични данни, чието заличаване се иска, са част от публично оповестени (обявени) документи, предоставени на администратора по сходен процесуален ред от друго лице, което с това действие е определило и целта на обработването, което е инициирало?

7.5. В ситуацията, породила спора в главното производство Агенцията по вписванията само като администратор на лични данни ли действа или е и техен получател, когато целта на обработване им като част от представени за обявяване документи е определена от друг администратор?

7.6. Ръкописният подпис на физическо лице представлява ли информация, свързана с идентифицирано физическо лице, респективно включва ли се в понятието „лични данни“ по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679?

7.7. Трябва ли понятието „нематериални вреди“ в член 82, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 да се тълкува в смисъл, че за да се приеме, че са налице нематериални вреди, е необходимо да има забележими неблагоприятни последици и обективно установимо засягане на лични интереси, или за тази цел е достатъчна само краткотрайна загуба на суверенното право на субекта на данни да се разпорежда с личните си данни поради публикуването на такива данни в Търговския регистър, без това да е довело до забележими или неблагоприятни последици за субекта на данните?

7.8. Становището рег. № 01-116(20)/01.02.2021 г. на националния надзорен орган Комисията за защита на личните данни, дадено на основание член 58, параграф 3, буква Б от Регламент (ЕС) 2016/679, според което Агенцията по вписванията не разполага с правна възможност или правомощия, служебно или по искане на субекта на данни, да ограничава обработването на вече оповестени данни, възможно ли е да се разглежда като доказателство по смисъла на член 82, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 за това, че Агенцията по вписванията по никакъв начин не е отговорна за събитието, от което се твърди, че са настъпили вреди на физическото лице?

По изложените съображения и на чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз Върховният административен съд[OMISSIS]

ОПРЕДЕЛИ:

[OMISSIS]

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз със следните въпроси:

1. Възможно ли е член 4, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО да се разглежда като създаващ задължение за държавата членка да допусне оповестяване на дружествен договор, подлежащ на вписване на основание чл. 119 от Търговския закон, в който освен имената на съдружниците, които задължително подлежат на обявяване на основание чл. чл. 2, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, съдържа и други техни лични данни? При отговора на този въпрос е важно да се има предвид, че Агенцията по вписванията е публична институция, спрямо която, според константната практика на Съда, могат да бъдат противопоставени разпоредбите на директива с непосредствено действие (Решение от 7 септември 2006 г. по дело Vassallo, C-180/04, ECLI:EU:C:2006:518, Recueil, стр. I-7251, точка 26 и цитираната съдебна практика).

2. При положителен отговор на предходния въпрос възможно ли е да се приеме, че в ситуацията, породила спора в главното производство, обработването на личните данни, осъществявано от Агенцията по вписванията е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора по смисъла на член 6, т. 1, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679?

3. При положителен отговор на предходните въпроси възможно ли е да се приеме за допустима национална правна уредба като тази в член 13, алинея 9 от Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, която предвижда, че когато в заявлението или в приложените към него документи са посочени лични данни, които не се изискват по закон, се смята, че предоставилите ги лица са дали съгласието си за тяхното обработване от агенцията и за предоставянето на публичен достъп до тях, като внасяща яснота относно възможността за „доброволно оповестяване“ по смисъла на член 4, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО и на лични данни независимо от Съображения 32, 40, 42, 43 и 50 от Регламент (ЕС) 2016/679?

4. Допустимо ли е в изпълнение на задължението, предвидено в член 3, параграф 7 от Директива 2009/101/ЕО, държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да избегнат всякакви различия между оповестеното в съответствие с параграф 5 и съдържанието на регистъра или на делото и за

отчитане интересите на третите лица да се запознаят с основните актове на дружеството и други свързани с него данни, посочени в съображение 3 на същата директива, приемането на национално законодателство, което предвижда процесуален ред (образци на заявление, представяне на копия от документи със заличени лични данни), по който да бъде упражнено правото на физическото лице по член 17 от Регламент (ЕС) 2016/679 да иска от администратора изтриване на свързаните с него лични данни без ненужно забавяне, когато лични данни, чието заличаване се иска, са част от публично оповестени (обявени) документи, предоставени на администратора по сходен процесуален ред от друго лице, което с това действие е определило и целта на обработването, което е инициирало?

5. В ситуацията, породила спора в главното производство Агенцията по вписванията само като администратор на лични данни ли действа или е и техен получател, когато целта на обработване им като част от представени за обявяване документи е определена от друг администратор?

6. Ръкописният подпис на физическо лице представлява ли информация, свързана с идентифицирано физическо лице, респективно включва ли се в понятието „лични данни“ по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679?

7. Трябва ли понятието „нематериални вреди“ в член 82, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 да се тълкува в смисъл, че за да се приеме, че са налице нематериални вреди, е необходимо да има забележими неблагоприятни последици и обективно установимо засягане на лични интереси, или за тази цел е достатъчна само краткотрайна загуба на суверенното право на субекта на данни да се разпорежда с личните си данни поради публикуването на такива данни в Търговския регистър, без това да е довело до забележими или неблагоприятни последици за субекта на данните?

8. Становището рег. № 01-116(20)/01.02.2021 г. на националния надзорен орган Комисията за защита на личните данни, дадено на основание член 58, параграф 3, буква Б от Регламент (ЕС) 2016/679, според което Агенцията по вписванията не разполага с правна възможност или правомощия, служебно или по искане на субекта на данни, да ограничава обработването на вече оповестени данни, възможно ли е да се разглежда като доказателство по смисъла на член 82, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 за това, че Агенцията по вписванията по никакъв начин не е отговорна за събитието, от което се твърди, че са настъпили вреди на физическото лице?

[OMISSIS] [процедура, членове на състава]

